

"Tiedän, että en jää yksin."

ETSIVÄN NUORISOTYÖN SOVARI 2024: KESKEISET VALTAKUNNALLISET TULOKSET

Reetta Pietikäinen, Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	3
Sovari-mittari kuvaa etsivän nuorisotyön vaikutuksia	4
Nuorten kokemuksia etsivän nuorisotyön toteutuksesta.....	5
Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön aikana	11
Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista	18
Sovariin vastanneet nuoret	22

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry 2025

Tiivistelmä

- Sovari-mittari kuvaa etsivän nuorisotyön **laatua ja sosiaalisesti vahvistavia vaikutuksia** nuorten omien kokemusten avulla.
- Etsivän nuorisotyön Sovari 2024 -kyselyyn vastasi yhteensä **2 819** nuorta.
- Omat Sovari-tuloksensa sai **124** etsivän nuorisotyön organisaatiota.
- Sovari-tulokset osoittavat, että **nuoret kokevat etsivän nuorisotyön tärkeäksi ja hyödylliseksi omassa elämäntilanteessaan**. Etsivä nuorisotyö saa vastaajilta **erinomaisen kokonaisarvion** 4,6 (asteikolla 1–5) ja **nuorten motivoituminen toimintaan on vahvaa** (4,6). Tämä kuvaa toiminnan **yleistä onnistumista**.
- Etsivän nuorisotyön toteutusta ja laatua arvioidaan Sovarissa *sujuvan yhteyden saamisen, luottamuksen rakentumisen sekä avun ja tuen saamisen* osa-alueilla.
- **Sovari 2024 -kyselyyn vastanneiden nuorten näkemysten mukaan nämä kaikki toteutuivat etsivässä nuorisotyössä hyvin**. Erityiseksi vahvuudeksi nousee nuoren sujuva yhteyden saaminen etsivään (4,8).
- **Tulosten mukaan nuoret käsittelevät etsivässä nuorisotyössä monipuolisesti asioita, joihin he tarvitsevat tukea**. Yleisimmin on saatu keskustelutukea sekä tukea virastoasioihin, opiskeluun, mielenterveyteen ja muihin palveluihin pääsemiseen.
- Jopa **99 % nuorista suosittelee etsivää nuorisotyötä muille nuorille**. Hyvin korkea suositeltavuus on vahva osoitus siitä, että toiminta koetaan merkitykselliseksi.
- Sosiaalista vahvistumista tarkastellaan Sovarissa *itsetuntemuksen, arjenhallinnan, sosiaalisten taitojen, opiskelu- ja työelämävalmiuksien sekä elämänhallinnan* alueilla.
- Nuorista **93 % koki sosiaalista vahvistumista** ainakin yhdellä osa-alueella.
- **Etsivän nuorisotyön sosiaalisesti vahvistava vaikutus näkyy hyvin kaikilla tarkasteltavilla osa-alueilla**. Tämä kertoo toiminnan tarpeisiin vastaavuudesta.
- **Erityisen selkeää kehitystä on havaittu arjenhallinnassa ja opiskelu- ja työelämävalmiuksissa**, joissa molemmissa noin 80 prosenttia koki ainakin jossain määrin myönteistä muutosta.
- Nuorten yleisin vastaus etsivän nuorisotyön kehittämistarpeisiin oli, ettei niitä ole, sillä he ovat niin tyytyväisiä etsivään nuorisotyöhön. Esitetyt kehittämistoiveet **liittyvät etsivän nuorisotyön markkinoinnin ja tunnettuuden lisäämiseen, resurssien ja saavutettavuuden vahvistamiseen sekä ryhmätoiminnan ja muun toiminnallisuuden lisäämiseen**.
- Sovari-tulokset osoittavat, että **nuoret saavat etsivästä nuorisotyöstä tärkeää tukea, joka merkitsee nuorten hyvinvoinnin, toimijuuden ja osallisuuden vahvistumista**.

Sovari-mittari kuvaa etsivän nuorisotyön vaikutuksia

SOVARI – SOSIAALISEN VAHVISTUMISEN MITTARI on etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikuttavuuden mittari. Sovari kuvaa etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan sosiaalisesti vahvistavia vaikutuksia. Sovarin tuottama tieto täydentää tilastollista dataa nuorten ja valmentautujien sijoittumisesta koulutukseen, työhön ja muihin palveluihin.

Sovari-mittarin avulla saadaan valtakunnallisesti yhdenmukaista ja vertailtavaa tietoa, jota hyödynnetään palveluiden kehittämisessä sekä niiden merkityksen ja tarpeen osoittamisessa päättäjille ja muille sidosryhmille. Nuorten ja valmentautujien osallistuminen Sovari-kyselyyn myös varmistaa, että heidän näkemyksensä otetaan toimintaa kehitettäessä huomioon. Tämä vahvistaa heidän osallisuuttaan.

Sovarin ylläpidosta vastaa Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) tuella. Mittari perustuu anonyymiin nettikyselyyn. Sovari tuottaa organisaatiokohtaisia, alueellisia ja valtakunnallisia tunnuslukuja sekä nuorten ja valmentautujien omin sanoin kuvaamia kokemuksia toiminnan vaikutuksista. Sovari on ollut käytössä vuodesta 2016 ja se on juurtunut hyvin etsivään nuorisotyöhön ja työpajoille.

Etsivän nuorisotyön Sovari sisältää kaksi arviointiosiota:

1. etsivän nuorisotyön **toteutuksen** ja
2. sen **vaikutusten** arvioinnin **sosiaalisen vahvistumisen** näkökulmasta.

Sovari-kyselyn ensimmäisessä osiossa nuoret arvioivat etsivän nuorisotyön toteutusta ja palvelun laatua kolmella osa-alueella, joita pidetään keskeisinä onnistuneessa etsivässä nuorisotyössä (kuvio 1). Ensinnäkin palvelun tulisi olla **helposti saavutettavissa**, toiseksi sen tulisi perustua **luottamukselliseen ja sujuvaan keskusteluyhteyteen** nuoren ja etsivän välillä sekä kolmanneksi palvelun myötä nuoren tulisi **saada apua ja tukea** tilanteeseensa ja sopivan polun löytämiseen eteenpäin.¹

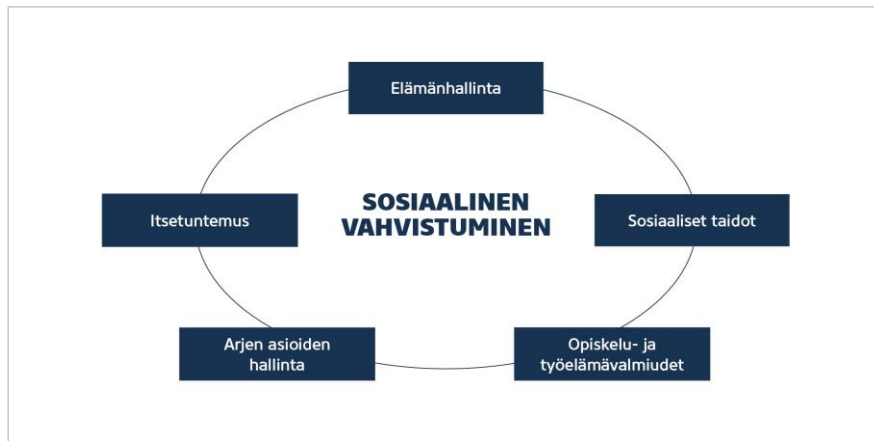

Kuvio 1. Etsivän nuorisotyön toteutuksen arviointiteemat Sovari-mittarissa.

¹ Kinnunen, Riitta (2016): Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpajajyhdistys ry, Helsinki.

Sovari-kyselyn toisessa osassa nuoret arvioivat **sosiaalisen vahvistumisen kokemuksiaan** etsivän nuorisotyön aikana viidellä osa-alueella. Nuori arvioi, onko hän kokenut muutosta sosiaalisen vahvistumisen eri osa-alueilla ja minkä suuntaista muutos on ollut.

Sovari-mittarin **sosiaalisen vahvistumisen** osa-alueita ovat **1) itsetuntemus, 2) sosiaaliset taidot ja 3) elämänhallinta** (kuvio 2). Lisäksi osa-alueisiin kuuluvat **4) arjen asioiden hallinta ja 5) opiskelu- ja työelämävalmiudet**, joissa sosiaalinen vahvistuminen ilmenee käytännössä arjessa suoriutumisena sekä etenemisenä opintojen ja työelämän poluilla.

Kuvio 2. Sosiaalisen vahvistumisen osa-alueet Sovari-mittarissa.

- Etsivän nuorisotyön Sovari 2024 -kyselyyn vastasi vuoden aikana yhteensä 2 819 nuorta.
- Omat Sovari-tuloksensa sai 124 etsivän nuorisotyön organisaatiota.

Tässä raportissa esitellään etsivän nuorisotyön keskeiset valtakunnalliset Sovari-tulokset vuodelta 2024. Raportissa kuvataan ensin nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön toteutuksesta ja laadusta. Tässä käsitellään myös tuen ja ohjauksen saamista sekä etsivän nuorisotyön suositeltavuutta nuorten näkökulmasta. Sen jälkeen tarkastellaan nuorten kokemia sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön aikana. Tässä tuodaan myös esille nuorten omin sanoin kirjoittamia kuvauksia etsivän nuorisotyön tarjoamista kokemuksista. Lopuksi nostetaan esille nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämiskohteista.

Nuorten kokemuksia etsivän nuorisotyön toteutuksesta

Työskentely etsivän kanssa

ETSIVÄSSÄ NUORISOTYÖSSÄ **nuorten ohjaaminen palveluiden, koulutuksen ja työelämän välimaastossa edellyttää nuoren elämäntilanteen kokonaisvaltaista ymmärtämistä ja tarpeiden jäsentämistä. Työn toteuttamisessa on keskeistä etsivän nuorisotyöntekijän sujuva tavoittaminen sekä nuoren kohtaaminen ja**

kuunteleminen. Tavoitteena on nuoren tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen niin, että hän löytää voimavaroja ja mahdollisia polkuja päästä elämässään eteenpäin².

Sovari-kyselyyn vastanneet nuoret antoivat etsivän nuorisotyön toteutukselle kokonaisuutena erittäin hyvän arvosanan 4,6 asteikolla 1–5. Nuoret ovat keskimäärin hyvin motivoituneita (4,6) vastaanottamaan apua etsivältä ja hyödyntämään tarjottua tukea. Tämä onkin onnistuneen yhteistyön edellytys. Sovari-tulosten mukaan nuoret olivat etsivään nuorisotyöhön kokonaisuutena vuonna 2024 yhtä tyytyväisiä kuin kolmena edellisenä vuotena. Sovarin tulokset osoittavat, että **palvelun toteutus on pysynyt useiden vuosien ajan tasalaatuisena.**

Sovari 2024 -kyselyyn vastanneiden nuorten näkemyksen mukaan etsivässä nuorisotyössä toteutuvat yleisesti hyvin etsivän nuorisotyön keskeiset periaatteet: nuoren sujuva yhteydenpito (4,7), nuoren luottamuksen rakentuminen etsivään nuorisotyöntekijään (4,7) sekä avun ja tuen saanti (4,7) (kuvio 3).

Yhteyden saaminen

Sovari-tulokset osoittavat, että **nuoret kokevat yhteydenpidon etsivään sujuvaksi. Etsivä nuorisotyö on hyvin saavutettavissa oleva palvelu.** Nuoret saavat etsivästä työstä tukea nopeasti ja matalalla kynnyksellä. Etenkin itse yhteyden saaminen saa nuorilta erittäin korkean arvion (4,8). Hieman matalampi arvosana tulee kuitenkin etsivän yhteydenoton tiheydestä (4,5). Osa nuorista toivoisi siis vielä aktiivisempaa yhteydenpitoa etsivän puolelta.

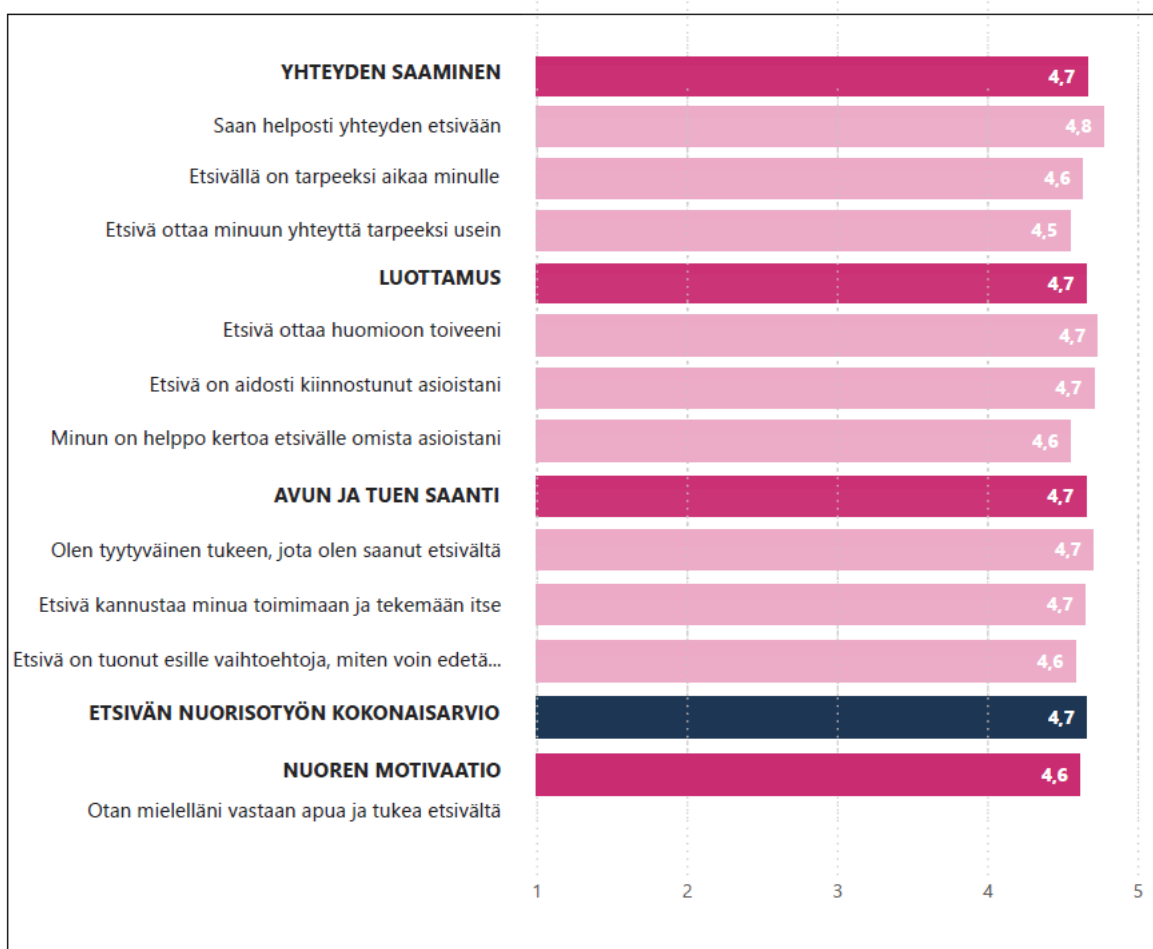
Luottamus

Sovari-tulosten mukaan **luottamus etsivää nuorisotyöntekijää kohtaan on vahvaa.** Etsivässä nuorisotyössä nuoret kohdataan hyvin ja heitä kuunnellaan. Nuoret antavat korkeat arvosanat sille, että heidän toiveensa ja asiansa otetaan vakavasti ja heistä ollaan aidosti kiinnostuneita (4,7). Nuoret myös kokevat laajasti, että heidän on helppo kertoa etsiville omista ajatuksistaan (4,6). Osa nuorista voisi hyötyä vielä vahvemmassa panostamisesta luottamuksen vahvistamiseen ja emotionaalisen turvallisuuden varmistamiseen. **Kokonaisuudessaan etsivä nuorisotyö onnistuu luomaan turvalliseksi koettua tilaa ja rakentamaan nuorten luottamusta.** Tämä on merkittävää, sillä tiedetään, että etsivässä nuorisotyössä on paljon haavoittuvassa asemassa olevia nuoria, joilla on moninaisia ulkopuolisuuden ja osattomuuden kokemuksia.

Avun ja tuen saanti

Sovari-vastaukset osoittavat, että **nuoret kokevat etsivältä nuorisotyöntekijältä saadun tuen ja ohjauksen laadukkaaksi.** Nuoret arvostavat etsivän tapaa vahvistaa nuoren omaa toimijuutta. Osa nuorista voi kuitenkin toivoa, että etsivä toisi vielä laajemmin esille erilaisia vaihtoehtoja, miten nuori voisi edetä elämässään. Kokonaisuudessaan **nuoret ovat erittäin tyytyväisiä saamaansa tukeen (4,7).** Etsivät nuorisotyöntekijät ovat pystyneet antamaan sellaista apua, jota nuoret omakohtaisesti ovat tarvinneet.

² Kinnunen, Riitta (2016): Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpajajyhdistys ry, Helsinki.

Kuvio 3. Etsivän nuorisotyön Sovari 2024 -kyselyyn vastanneiden nuorten arvioiden keskiarvot etsivästä nuorisotyöstä asteikolla 1–5 (N=2816).

Nuorten omin sanoin kirjoittamissa kuvauksissa siitä, mitä hyvää he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä, nousee esille erityisesti tärkeäksi koettu luottamuksellinen suhde, apu arjen hallintaan ja käytännön asioihin, nuoren toimijuuden vahvistuminen sekä laajentuneet sosiaaliset suhteet ja osallisuuden kokemukset.

Nuorten vastauksissa korostuu, että yhteydenpito etsivään on ollut **helppoa, matalakynnyksistä ja vastaavuuksista**. Monet kuvaavat, että etsivä on lähestynyt heitä välittävästi ja nuoren rytmiä kunnioittaen – tai että he itse ovat voineet ottaa yhteyttä, kun tiesivät kokevansa sen turvalliseksi. Tämä tukee hyvin saavutettavuuden ja vapaaehtoisuuden tärkeitä periaatteita.

”Sain todella helposti apua, kun soitin, ja siitä lähtien minuun on pidetty hyvin yhteyttä ja huolehdittu, että asiat ovat hyvin.”

Luottamus toistuu aineistossa keskeisenä teemana, ja nuorten kuvaukset osoittavat, että etsivät onnistuvat luottamuksen rakentamisessa. Nuorten mukaan etsivä ei vain kuuntele – vaan myös välittää ja kohtaa aidosti. Nuoret kuvaavat, kuinka etsivän kanssa voi puhua asioista, joita ei muille voi kertoa, ilman pelkoa tuomitsemisesta.

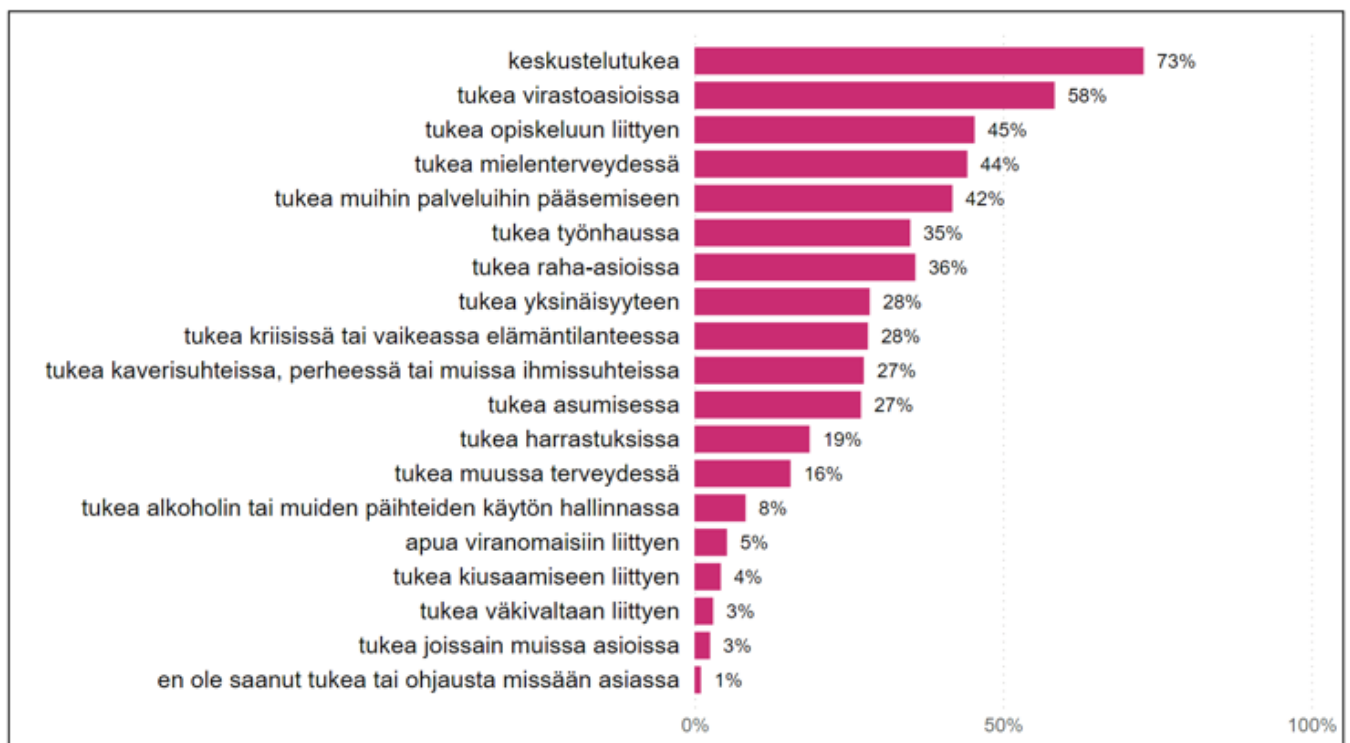
"Koen, että olen voinut olla täysin oma itseni ja minua on kuunneltu sekä ymmärretty vaikeissa asioissa. Olen myös saanut elämäni rutiinia sekä sosiaalista kanssakäymistä, jota en normaalisti oman vaikean tilanteeni takia saisi."

Sovari-vastaukset kertovat, miten kokonaisvaltaista apua ja tukea nuoret ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä oman elämäntilanteensa ja kasvunsa tueksi. Tuki on ollut yksilöllistä, pitkäjänteistä ja rinnalla kulkevaa.

"Etsiväni kannustaa minua pitämään huolta terveydestä, ruokailuista ja rytmistä. Ollaan yhdessä tehty asioita ja etsitty vaihtoehtoja kouluun ja harrastuksiin."

Tuen ja ohjauksen saaminen

Sovari-tulosten mukaan nuoret käsittelevät etsivässä nuorisotyössä monipuolisesti erilaisia asioita. Nuorista valtaosa, 73 %, kokee saaneensa etsivältä nuorisotyöntekijältä keskustelutukea (kuvio 4). Lähes 60 prosenttia nuorista on saanut apua virastoasioissa, esimerkiksi lomakkeiden täyttämässä tai asioimisessa työllisyyspalveluissa tai Kelassa. Lähes puolet nuorista on keskustellut opiskeluun liittyvistä asioista, vaikka tämä osuus onkin hieman laskenut viime vuosina. Viime vuoteen verrattuna tulokset ovat kuitenkin pysyneet lähes samalla tasolla.

Kuvio 4. Etsivän nuorisotyön Sovari 2024 -kyselyyn vastanneiden nuorten ohjauksen ja tuen saanti etsivältä nuorisotyöntekijältä (N=2812)

Mielenterveysasiat ovat lähes yhtä yleinen keskustelunaihe etsivän kanssa kuin opinnot: nuorista 44 % koki saaneensa tukea mielenterveyteensä etsivältä. Osuus on kasvanut aiempiin vuosiin verrattuna. **Sovari-**

tulosten mukaan etsivän nuorisotyön merkitys nuorten mielenterveyden tukijana on vahvistunut. Viime vuosien aikana yhä suureneva osa nuorista on myös saanut etsivältä ohjausta muihin palveluihin.

Nuoret keskustelevat etsivien kanssa usein myös raha-asioista ja työnhausta. Lisäksi yleistä on yksinäisyyden, vaikeiden elämäntilanteiden ja kriisien, ihmissuhteiden sekä asumisen käsittely. Myös harrastukset ja muuhun terveyteen liittyvät teemat ovat esillä etsivässä nuorisotyössä. Tuki alkoholin tai muiden päihteiden käytön hallinnassa ja viranomaisten kanssa toimimisessa sekä kiusaamiseen ja väkivaltaan liittyen ovat harvinaisempia, mutta niitäkin käsitellään etsivässä nuorisotyössä.

Sovari-tulokset osoittavat, että etsivä nuorisotyö näyttäytyy nuorille turvallisena ja luotettavana tukiverkostona, johon voi kääntyä monenlaisissa tilanteissa ja missä tahansa asioissa. Etsivät nuorisotyöntekijät auttavat konkreettisissa arjen haasteissa, kuten raha-asioden hoidossa, työnhaussa ja viranomaisasioissa, ja tarjoavat samalla henkistä tukea ja kuuntelijaa. **Tulokset nostavat esille, miten etsivät nuorisotyöntekijät tukevat nuoria kokonaisvaltaisesti ja toimivat rinnalla kulkijoina moninaisissa yksilöllisissä elämäntilanteissa.**

Tämä kokonaisvaltainen tuki tulee hyvin esille myös Sovarin avoimissa vastauksissa, kun nuoria on pyydetty omin sanoin kuvaamaan, mitä hyvää he ovat etsivästä nuorisotyöstä saaneet. **Vastauksissa tulee esille etsivän nuorisotyön monipuolisuus ja käsiteltävien asioiden laaja-alaisuus.** Nuoret kuvaavat kokemuksiaan yhteistyöstä etsivän kanssa usein varsin ytimekkäästi:

”Apua kaikkeen mihin olen tarvinnut.”

”Mitä vain olen tarvinnut, olen saanut apua etsivältä.”

Yleisimmin käsitellyt teemat – keskustelutuki, virastoasiat, opiskelu, mielenterveys ja muihin palveluihin pääseminen nousevat vahvasti esille nuorten kuvauksissa. **Useimmissa vastauksissa tulee esille työn laaja-alaisuus, joka ulottuu konkreettisesta avusta ja ohjauksesta psykososiaaliseen tukeen.**

”Keskusteluapu on ollut kaikkein tärkeintä, se, että on saanut ymmärrystä ja kokenut olevansa yksilönä tärkeä. Turvallisuudestani välitettiin ja minuun ollaan pidetty yhteyttä ja kyselty vointiani säännöllisesti. Se on parantanut hieman olematonta omanarvontuntoani ja tuonut lisää merkityksellisyksen kokemusta.”

”Tukea Kela-asioihin ja TE palveluihin. En olisi itse osannut tehdä näitä.”

”Olen löytänyt enemmän vaihtoehtoja opiskeluun liittyen.”

”Olen saanut apua raha-asioden hoitamisessa ja arjen pyörittämisessä mielenterveysongelmien kanssa.”

”Pääsin mielenterveystyöhön työntekijän kanssa, koska en olisi yksin mennyt ja se helpotti minua paljon.”

Moni nuori avaa elämäntilannettaan ja kokemuksiaan etsivästä nuorisotyöstä hyvin monisanaisesti. Nämä kokemukset tuovat esille nuorten moninaiset tuentarpeet ja etsivän nuorisotyön kyvyn vastata näihin tarpeisiin. Monille nuorille etsivät ovat olleet ratkaiseva tekijä heidän elämänsä suunnan löytymisessä ja vaikeiden

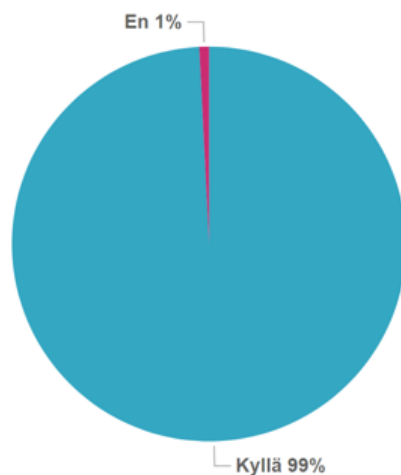
tilanteiden yli pääsemisessä. **Etsivä nuorisotyö näyttäytyy monipuolisena ja arvokkaana tukipalveluna, joka auttaa selviytymään arjessa ja rakentamaan omaa tulevaisuutta.**

”Olen saanut tuekseni ihmisten, tukihenkilön, jolle voin puhua asioista ilman häpeää. Ilman häntä tuskin olisin tässä. Olen saanut hieman rohkeutta vuosien varrella esim., kun muutin omilleni asumaan, joka osoittautui hyväksi. Lisäksi jonkun, jonka kanssa selvitellä Kela- tai muita asioita, joissa minulla on haasteita. Olen hyvin kiitollinen etsivälle nuorisotyöntekijälleni kaikesta.”

Etsivän nuorisotyön suositeltavuus

Jopa 99 % nuorista suosittelisi etsivää nuorisotyötä muille nuorille (kuvio 5). Hyvin korkea suositeltavuus on vahva osoitus siitä, että nuoret kokevat toiminnan tärkeäksi ja merkitykselliseksi. Etsivään nuorisotyöhön ollaan kokonaisuutena tyytyväisiä. Nuoret myös näkevät sen toimivana ratkaisuna muille tukea tarvitseville nuorille.

Vain 1 % vastaajista ei suosittelisi etsivää nuorisotyötä, mikä on aivan marginaalinen osuus. Kriittisiä kokemuksia voi hakea Sovari-tulosten avoimista vastauksista. Huomion kiinnittäminen näihin voi auttaa tunnistamaan tarpeita, joihin ei ole pystytty vastaamaan. Korkea suositeltavuus osoittaa kuitenkin, että etsivä nuorisotyö on nuorten keskuudessa hyvin arvostettua ja nuoret kokevat sen auttaneen heitä elämänsä eri osalueilla.

Kuvio 5. Etsivän nuorisotyön Sovari 2024 -kyselyyn vastanneiden nuorten näkemys etsivän nuorisotyön suositeltavuudesta työttömälle kaverille (N=2778).

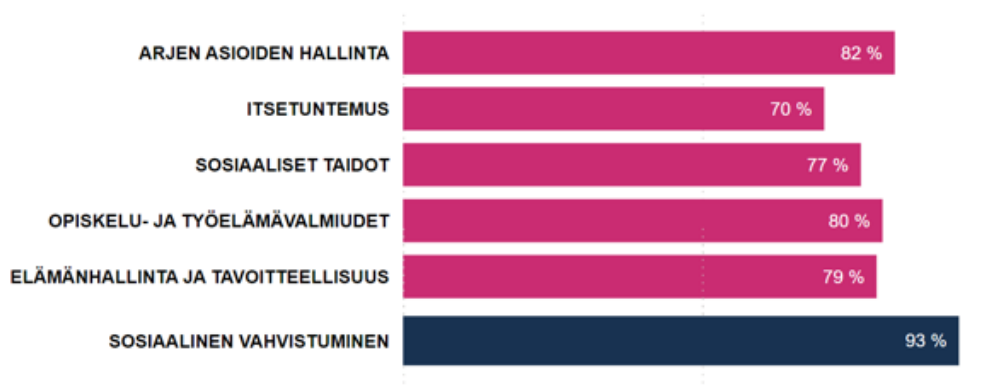
Nuoret tuovat myös avoimissa vastauksissaan esille, miten suosittelevat etsivää nuorisotyötä muille tukea tarvitseville nuorille:

”Ilman nuorisoetsiviä en olisi pärjännyt esimerkiksi Kela-asioiden ja kouluasioiden kanssa tai tiennyt, mistä hakea apua MT-ongelmien kanssa. Ehdottomasti suosittelen heidän palveluitaan kaikille, ketkä vähänkin tuntevat olevan vailla apua elämässä, ja koen, että nämä palvelut ovat tärkeitä kaikille.”

Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön aikana

SOVARI 2024-KYSELYYN VASTANNEISTA NUORISTA **93 prosenttia on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla** (kuvio 6). Etsivän nuorisotyön sosiaalisesti vahvistava vaikutus näkyy hyvin kaikilla tarkasteltavilla osa-alueilla: arjen asioiden hoitamisessa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa.

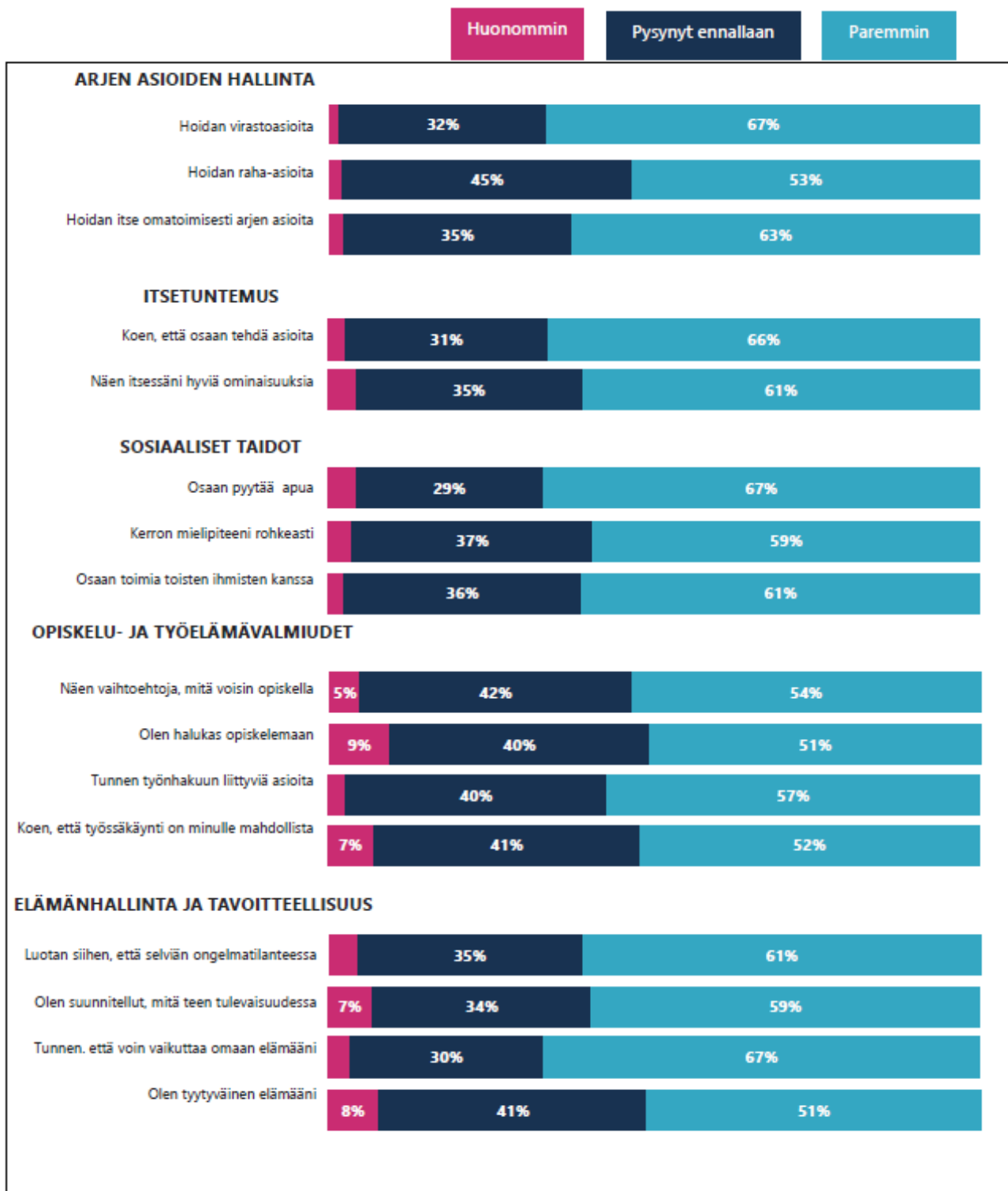
Sovari-tulosten mukaan 70–82 prosenttia nuorista on kokenut parannusta näillä osa-alueilla etsivän nuorisotyön aikana. He ovat kokeneet sosiaalista vahvistumista yleensä samanaikaisesti useilla eri osa-alueilla. **Eri-tyisen selkeää kehitystä on havaittu arjenhallinnassa ja opiskelu- ja työelämävalmiuksissa, joissa molemmissa noin 80 prosenttia koki ainakin jossain määrin myönteistä muutosta.** Vain hyvin pieni osa nuorista kokee tilanteensa heikentyneen etsivän nuorisotyön aikana. Suurin osa muutoksista on ainakin neutraaleja ja yleisimmin positiivisia, mikä kertoo **toiminnan hyödyllisyydestä ja tarpeisiin vastaavuudesta.**

Kuvio 6. Etsivän nuorisotyön Sovari 2024 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokema sosiaalinen vahvistuminen osa-alueittain etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=2808).

Kuvio 7 havainnollistaa tarkemmin, millaisia myönteisiä tai kielteisiä muutoksia nuoret ovat kokeneet etsivän nuorisotyön aikana. Nuoret ovat kokeneet myönteisiä edistysaskeleita erityisesti

- virastoasioiden hoitamisessa (67 %)
- kyvyssä pyytää apua toisilta ihmisiltä (67 %)
- tunteessa, että voi itse vaikuttaa omaan elämäänsä (67 %)
- kokemuksessa, että osaa tehdä asioita (66 %)
- arjen asioiden omatoimisessa hoitamisessa (63 %)

Kuvio 7. Etsivän nuorisotyön Sovari 2024-kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset muutoksista elämäntilanteessaan etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=2790). (*Vastausvaihtoehdossa "Huonommin" on yhdistetty vastausvaihtoehdot "Jonkin verran huonommin" ja "Selvästi huonommin" ja vastausvaihtoehdossa "Paremmiin" "Jonkin verran paremmiin" ja "Selvästi paremmiin").

Kokonaisuudessaan sosiaalisen vahvistumisen tuloksissa ei ole tapahtunut suuria muutoksia viimevuotiseen verrattuna. Joillakin osa-alueille oli hienoista laskua, mutta viime vuosien aikana etsivän nuorisotyön sosiaalisesti vahvistavat vaikutukset ovat kuitenkin lisääntyneet.

Arjenhallinta

Merkittävä osa nuorista on kokenut **arjenhallintansa** parantuneen erityisesti virastoasioiden (67 % vastaajista) ja arjen asioiden omatoimisessa hoitamisessa (63 %) etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Yli puolet nuorista on saanut ryhtiä myös raha-asioiden hallintaan. Tämä kertoo siitä, että **etsivä nuorisotyö pystyy tukemaan nuoria hyvin arjenhallinnassa, omatoimisuudessa ja itsenäisessä elämässä.**

- Sovari-tulokset osoittavat, että **etsivä nuorisotyö tukee konkreettisia arjen taitoja tehokkaasti.** Arjenhallintaan liittyvät valmiudet ovat parantuneet huomattavasti suurimmalla osalla nuorista. Etsivän tarjoama käytännöllinen ja rinnalla kulkeva tuki auttaa hoitamaan asioita, jotka voivat muuten tuntua ylivoimaisilta. **Etsivä nuorisotyö auttaa konkreettisesti arjen sujuvuudessa ja tukee taitoja, joita nuori tarvitsee selviytyäkseen omassa arjessaan.** Tämä tukee nuoren itsenäistymisen prosessia ja vahvistaa nuoren toimijuutta yhteiskunnassa. Se voi myös vähentää korjaavien palvelujen tarvetta.

Arjenhallintaan liittyvät asiat tulevat esille useissa nuorten avoimissa vastauksissa kysymykseen, mitä myönteisiä kokemuksia heillä on etsivästä nuorisotyöstä. Etsivät ovat tukeneet nuoria **tarjoamalla käytännön apua** esimerkiksi etuuksien hakemisessa ja vuokrasopimusten tekemisessä. Lisäksi etsivät nuorisotyöntekijät ovat tarjonneet **kannustavaa tukea haasteissa ja auttaneet nuoria rinnalla kulkien** pääsemään erilaisten palveluiden piiriin.

”Olen saanut tukea enemmän kuin tarpeeksi, ihan kädestä pitäen. Huippua on se, että ollaan voitu mennä yhdessä käymään esim. Kelan työntekijän tai uraohjaajan luona, jolloin kynnys sinne lähtöön ei ole ollut niin suuri.”

”Olen saanut apua esim. hakemusten täyttämässä Kelaan ja opiskelupaikan haussa. Koen olevani vähän itsevarmempi hakemusten kanssa. Olen saanut vinkkejä ja apua arkeen, kuten ruoanlaittoon ja iltarutiineihin.”

”Olen päässyt takaisin yhteiskuntaan... Kela-asiat/raha-asiat oli aiemmin aina hoitamatta ja elämässä ei mitään sisältöä, mutta etsivän avulla olen päässyt te-toimiston kanssa asiakkuuteen ja kuntouttavaan työhön. Sekä saanut aikaiseksi hoitaa hakemukset ja raha-asiat ajallaan aina kuntoon, ja töiden kautta sisältöä elämää. Sekä salikortin, jotta pääsen aloittamaan harrastuksen.”

”Tukea elämän moniin ongelmiin, jonkun, joka kuuntelee tuomitsematta mutta silti ohjaa parempien päätösten pariin. Hoidan raha-asiani nykyään myös paremmin ja itsenäisemmin.”

Itsetuntemus

Itsetuntemuksen koheneminen etsivän nuorisotyön myötä on liittynyt siihen, miten hyvin nuoret tunnistavat ja arvostavat taitojaan ja ominaisuuksiaan. Sovariin vastanneista nuorista 66 prosenttia on saanut entistä paremman käsityksen omista taidoistaan ja 61 prosenttia ominaisuuksistaan etsivän nuorisotyön ajanjaksoilla. Lähes kaksi kolmesta nuoresta kokee parannusta tällä alueella. **Tämä kertoo siitä, että etsivä nuorisotyö tukee hyvin nuoren minäkuvan ja identiteetin rakentumista.**

- **Itsetuntemus** on osa-alue, jolla nuoret ovat kokeneet laajasti vahvaa myönteistä kehitystä etsivän nuorisotyön aikana. Sovari-tulokset osoittavat, että **etsivä nuorisotyö on auttanut nuoria vahvistamaan itsetuntemustaan monin tavoin. Valtaosa nuorista kokee tunnistavansa vahvuuksiaan aiempaa paremmin ja heidän itsetuntonsa ja minäpystyvyytensä ovat vahvistuneet.** Lisäksi etsivät ovat auttaneet nuoria myös hyväksymään itsensä. Moni nuori on kokenut itsensä arvokkaaksi ja tärkeäksi etsivien tuen ansiosta. Itsetuntemuksen kehittyminen luo pohjan omille suunnitelmille tavoitteille ja tukee niiden mukaisten valintojen tekemistä.
- Etsivillä nuorisotyöntekijöillä on merkittävä rooli myös nuorten **mielenterveyden ja mielenterveyspalveluiden piiriin hakeutumisen** tukemisessa.

Nuoret kertovat avoimissa vastauksissa itsetuntemuksensa vahvistumisesta monitahoisesti. Nuoret ovat **opineet luottamaan omiin vahvuuksiinsa, mikä on parantanut heidän itsevarmuuttaan ja rohkeuttaan kohdata uusia tilanteita ja edetä elämässään.** He ovat saaneet tukea ja kannustusta, mikä on auttanut heitä ymmärtämään itseään paremmin ja arvostamaan omia taitojaan.

Vastaukset tuovat myös esille, että moni nuori on saanut etsivältä **henkilökohtaista tukea, joka on auttanut heitä käsittelemään ahdistusta, masennusta ja muita mielenterveysongelmia.** Etsivät ovat auttaneet nuoria löytämään sopivia mielenterveys- ja terveyspalveluita sekä tukeneet heitä palveluiden hakemisessa ja niiden käyttämisessä. Etsivien kanssa käydyt keskustelut ja asioiden jakaminen on myös vähentänyt nuorten yksinäisyyden tunteita.

”Osaan hyväksyä itseni.”

”Asioita on monia, mutta ehkä tärkeimmät on itseluottamuksen lisääntyminen, hyväksytyksi tulemisen kokemukset, löytynyt uutta tekemistä kodin ulkopuolelle.”

”Olen kehittynyt Itseni kuvailemisessa ja vahvuuksien laatimisessa.”

”Itseluottamukseni ja kykyni tunnistaa omia vahvuuksiani on kehittynyt nuorisotyöntekijän kanssa käytyjen keskustelujen myötä.”

”Hän on ollut hyvin läsnä mielenterveysongelmien selvittämisessä ja niissä auttamisessa.”

”Olen saanut paljon keskustelutukea ja kannustusta, minkä avulla olen päässyt vaikeiden aikojen yli ja uskaltanut tehdä itselle pelottavia asioita. Pystyn nykyään haastamaan itseäni ja taistella ahdistusta vastaan. Osaan myös asettaa rajoja ja ilmaista mielipiteeni paremmin kuin ennen.”

Sosiaaliset taidot

Sosiaalisten taitojen kehittyminen liittyy erityisesti vuorovaikutustaitoihin ja rohkeuteen kanssakäymisessä. Sovariin vastanneista nuorista 67 % on saanut lisää rohkeutta pyytää apua toisilta ihmisiltä ja 61 % arvioi, että omat taidot toimia yhdessä toisten ihmisten kanssa ovat parantuneet. 59 % nuorista katsoo saaneensa lisää rohkeutta tuoda esille omia mielipiteitään. Tämä on aineistossa ainoita kohtia, jossa on edellisvuoteen verrattuna laskua kolmen prosenttiyksikön verran. Tämä voi kertoa siitä, että nuorissa on aiempaa enemmän erilaisia sosiaalisia haasteita, ahdistusta ja sosiaalisten tilanteiden pelkoa kokevia. **Kokonaisuudessa etsivä nuorisotyö on kuitenkin vahvistanut hyvin nuorten sosiaalisia taitoja.** Etsivä nuorisotyö on mahdollistanut turvallisen ja vuorovaikutteisen ympäristön, joka tukee sosiaalisten taitojen kehittymistä.

- Sovari-tulokset osoittavat, että etsivässä nuorisotyössä on **vahvistettu nuorten sosiaalisia taitoja ja vähennetty yksinäisyyttä. Etsivä nuorisotyö on rohkaissut nuoria hakemaan apua, tuonut uusia sosiaalisia kontakteja ja auttanut pääsemään erilaisten yhteisöjen piiriin.** Etsivä nuorisotyö on tarjonnut nuorille myös tilaisuuksia osallistua ryhmätoimintaan, kokea ryhmään kuulumisen tunteita ja löytää ystäviä. Sosiaalisten taitojen ja sosiaalisiin tilanteisiin liittyvän varmuuden parantumisen myötä rohkeus kohdata uusia ihmisiä ja osallistua sosiaalisiin tilanteisiin on vahvistunut. **Kyky pyytää apua ja ilmaista mielipiteitään ehkäisee eristäytymistä ja lisää osallisuutta.** Osallistumisen lisääntyminen ja yhteisöllisyyden kokemukset tukevat nuoren sosiaalista kehitystä ja edistävät jatko-
poluille, kuten opintoihin pääsemistä. Etsivä nuorisotyö toimii siltojen rakentajana yksinäisyyden ja eristyneisyyden ja yhteisöllisen kiinnittymisen välillä.

Avoimissa vastauksissa etsivä nuorisotyöntekijä näyttäytyy usein aikuisena, jonka kanssa voi harjoitella sosiaalista kanssakäymistä turvallisesti. Etsivä on myös tukenut kotoa lähtemistä. Monet nuoret kertovat sosiaalisissa tilanteissa kokemistaan vaikeuksista ja siitä tuesta, jota he ovat saaneet etsivältä nuorisotyöntekijältä. Nuoret kokevat, että etsivä nuorisotyö on tarjonnut heille turvallisen ja välittävän ympäristön, jossa heitä kuunnellaan ja tuetaan. Tämä on auttanut heitä käsittelemään mm. sosiaalisten tilanteiden pelkoa. Nuoret ovat oppineet puhumaan avoimemmin asioistaan ja jakamaan tunteitaan, ja he ovat saaneet lisää itsevarmuutta. Tämä on parantanut heidän vuorovaikutustaitojaan ja kykyään toimia sosiaalisissa tilanteissa. He ovat oppineet puolustamaan itseään, pyytämään apua ja toimimaan ahdistavissakin tilanteissa.

Etsivä nuorisotyö on vähentänyt nuorten yksinäisyyttä myös tarjoamalla mahdollisuuksia tavata muita nuoria ja osallistua ryhmätoimintaan, kuten leireille ja peli-iltoihin. Se on myös auttanut nuoria luomaan uusia ystävyys-suhteita. Tämä on ollut erityisen tärkeää niille monille etsivän nuorisotyön nuorille, jotka ovat kokeneet itsensä yksinäisiksi ja ulkopuolisiksi tai joutuneet kohtaamaan kiusaamista.

”Erityisesti apu itselle vaikeisiin asioihin on ollut tärkeää. Koen kehittyneeni avun pyytämisessä, sillä aiemmin jäin ongelmien kanssa yksin ja ongelmista tuli vaikeampia selvittää.”

”Olen saanut kivaa seuraa nuorisoetsivästä, tuntenut oloni turvalliseksi ja ymmärretyksi hänen seurassaan. Olen voinut puhua etsivälle mistä tahansa. Olen ehkä hieman rohkeampi puhumaan tunteittomille esim. lukion luokkatovereille. Uskallan myös hieman paremmin sanoa oman mielipiteeni ja perustelemaan sitä.”

"Olen saanut paljon tukea ja rohkeutta asioihin. Lähden paremmin kotoa, kun etsivä ehdottaa näkemistä."

"Olen saanut hyvän tukiverkon, en pelkästään etsivänuorisotyöntekijöistä vaan myös muista nuorista heidän kauttaan. Olen paljon sosiaalisempi ja rohkeampi. Uskallan pyytää apua asioihin, mitkä tuntuvat vaikealta. Tulevaisuus tuntuu paremmalta."

Opiskelu- ja työelämävalmiudet

Opiskelu- ja työelämävalmiuksien vahvistuminen näkyy nuorissa siinä, että 54 % heistä tuntee entistä paremmin opiskeluun liittyviä vaihtoehtoja ja 51 % on halukkaampia opiskelemaan. Nuorista 57 % tuntee entistä paremmin työnhakuun liittyviä asioita ja 54 % kokee entistä selkeämmin, että työssäkäynti on itselle mahdollista. Tässä työssäkäynnin mahdolliseksi kokemisessa on kahden prosenttiyksikön lasku edellisvuoteen verrattuna. Muiden kohdalla on joko pysytty samalla tasolla tai on tapahtunut yhden prosenttiyksikön nousua. Tämä voi kertoa siitä, että nuorten tilanteet ovat osin yhä haasteellisempia, ja vaikka heidän valmiuksiaan vahvistetaan, kaikki eivät koe työssäkäyntiä vielä realistiseksi omien voimavarojen kannalta.

Huomio kiinnittyy myös siihen pieneen osaan nuorista (9 %), joka on kokenut opiskeluhalukkuutensa heikentyneen. Tämä voi kertoa esimerkiksi opintoihin liittyvistä haasteista, joihin ei ole saanut tukea, koulutuksen ulkopuolelle jäämisen turhautumisesta tai omien voimavarojen heikentymisestä. Samoin pienellä osalla nuorista (7 %) kokemus siitä, että työssäkäynti on heille mahdollista, on heikentynyt. Tämä voi viitata siihen, että nuoret kokevat työmarkkinat vaikeasti saavutettaviksi esimerkiksi työnhaussa koettujen epäonnistumisten jälkeen tai heidän yleinen jaksamisensa on heikentynyt. Tähän liittyvät myös puutteet muiden palveluiden saatavuudessa.

Vaikka kehitys tällä osa-alueella on keskimäärin hieman maltillisempaa, yli puolet nuorista kokee kuitenkin edistystä opinnoissa ja työelämäään liittyvissä valmiuksissa. Tämä osoittaa, että **etsivä nuorisotyö toimii tärkeänä tukena siirtymävaiheissa, auttaa siirtymään kohti opintoja ja työtä sekä tukee koulutuksen suorittamista**. Se **auttaa hahmottamaan vaihtoehtoja ja ehkäisee nuorisotyöttömyyttä ja koulutuksen keskeyttämistä**.

- Sovari-tulokset osoittavat, että **etsivä nuorisotyö tukee nuoria jäsentämään omia mahdollisuuksiaan ja ohjaa nuorilähtöisesti kohti koulutusta ja työelämää**. Etsivä nuorisotyö auttaa suunnan löytämisessä ja tukee rinnalla kulkien nuorta hänen omalle polulleen. Etsivällä nuorisotyöllä on myös merkittävä rooli opintojen jatkamisen ja loppuun suorittamisen tukemisessa.

Avoimissa vastauksissa **nuoret kertovat saaneensa apua omien urasuunnitelmien tekemisessä, opiskelupaikan löytämisessä, opiskelumotivaation vahvistamisessa sekä ja työnhaussa**. Etsivät ovat tarjonneet konkreettista tietoa ja työkaluja sekä tukea ja kannustusta koulutukseen ja työelämäään siirtymisessä. Etsivä nuorisotyö on tarjonnut tietoa erilaisista koulutusvaihtoehdoista, vienyt nuoria tutustumaan kouluihin ja auttanut hakemusten teossa. Nuoret kertovat saaneensa apua myös sopivien työpaikkojen etsimisessä ja työnhakuun valmistautumisessa. Etsivän tuella he ovat voineet vahvistaa uskoa omaan pystyvyyteensä ja kykynsä suoriutua työelämässä.

"Oon saanu arvokasta tukea mun opintoihin liittyen etsivältä, kun koulun päässä ollut vaikeeta, eikä oo saanut apua."

"Olen mielestäni kehittynyt näkemään paremmassa perspektiivissä koulunkäynnin ja siihen motivaation löytämisen."

"Tukea opiskeluihin liittyviin ongelmiin, ja olen pystynyt puhumaan avoin sekä minulle on tarjottu monia eri vaihtoehtoja."

"Hain kouluun, mitä en olisi tehnyt ilman etsivää."

"Etsivä nuorisotyö on tukenut minua synkässä elämäntilanteessa, jossa moni asia oli mennyt pieleen ja tuntui, että mikään ei etene. Sain tukea, jonka avulla pääsin kehittämään tilannettani ja tukea työnhakuun, jonka avulla sain vakituisen työpaikan ja työkaluja, jolla pitää arki kasassa."

Elämänhallinnan tunne

Nuorten **elämänhallinnan tunteen** vahvistuminen näkyy etsivässä nuorisotyössä monin tavoin siinä, miten nuoret suhtautuvat tulevaisuuteensa. Sovariin vastanneista nuorista 67 % tuntee entistä vahvemmin, että voi itse vaikuttaa oman elämänsä kulkuun ja 59 % on tehnyt entistä selkeämpiä suunnitelmia tulevaisuuteen. 61 % nuorista uskoo entistä vahvemmin siihen, että selviää mahdollisista ongelmatilanteista niitä kohdattaessaan. Joka toisen nuoren (51 %) tyytyväisyys elämään lisääntyi etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Tämä kertoo, että **etsivä nuorisotyö tukee vahvasti nuorten kokemusta ja valmiuksia vaikuttaa oman elämänsä kulkuun ja selvittää kohtaamistaan haasteista**.

Huomiota herättää myös, että pieni osa nuorista (8 %) kokee tyytyväisyytensä omaan elämäänsä laskeneen. Tämä voi viitata siihen, että osalla nuorista elämäntilanne on hyvin kuormittunut ja haasteet saattavat jatkua, vaikka tukea onkin tarjolla. Tähän voivat vaikuttavaa myös muiden palveluiden puutteet: moni etsivän nuorisotyön nuorista tarvitsisi esimerkiksi mielenterveyspalveluita, mutta niitä ei ole saatavilla. Samoin huomio kiinnittyy pieneen osaan nuorista (7 %), jotka kokevat, että heidän tulevaisuudensuunnittelunsa on heikentynyt. Tämä voi kertoa siitä, että jotkut toiveet ovat saattaneet kariutua matkan varrella ja tulevaisuus tuntuu edelleen epäselvältä. Nuori voi myös kokea voimavaransa niin heikoksi, ettei konkreettinen tulevaisuuden suunnittelu tunnu ajankohtaiselta. **Merkittävällä osalla nuorista etsivä nuorisotyö kuitenkin vahvistaa nuorten tulevaisuususkoa, ja nuoret saavat siitä uutta suuntaa elämälleen.**

- Sovari-tulokset osoittavat, että **etsivä nuorisotyö on auttanut nuoria luottamaan tulevaisuuteen, suunnittelemaan elämänsä ja kokemaan, että he voivat vaikuttaa siihen**. Tämä kertoo etsivän nuorisotyön toimijuutta vahvistavasta ja toivoa luovasta luonteesta. On merkittävää, että etsivä nuorisotyö antaa nuorelle tilaa vahvistaa itseään aktiivisena toimijana sekä tehdä suunnitelmia ja valintoja omaa tulevaisuuttaan varten. Tämä vahvistaa yhteiskunnallista osallisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä.

Nuoret kuvaavat avoimissa vastauksissa saaneensa etsivästä nuorisotyöstä lisää itseluottamusta kohdata elämän haasteita. He ovat **oppineet luottamaan itseensä ja kykyihinsä, mikä on auttanut heitä ottamaan vastuuta omasta elämästään ja tekemään tärkeitä päätöksiä**. Etsivät ovat olleet tärkeä tuki nuorille heidän edetessään omalla elämänpolullaan, esimerkiksi itsenäiseen asumiseen tai opiskelemaan. Tämä tuki on

auttanut heitä sopeutumaan muutoksiin ja tuntemaan olonsa varmemmaksi tulevaisuuden suhteen. Nuoret ovat saaneet sekä konkreettista apua tulevaisuuden suunnitelmien tekemisessä että emotionaalista tukea vaikeiden elämäntilanteiden käsittelyssä ja rohkaisua omalle polulle suuntaamisessa. **Nuoret eivät ole jääneet yksin minkään haasteensa kanssa.**

”Kun olin toiminnassa, koin aluksi, että olen hukassa. Olin nuori ja yksinäinen ongelmieni kanssa. Nykyään olen itsenäisempi, rohkeampi ja avoimempi elämän haasteiden kohtaamiseen ja motivoituneempi.”

”Tulevaisuuden suunnitelmat on nyt paljon selvemmat. Miulla on tunne, että mieki pääsen vielä eteenpäin.”

”Etsivä nuorisotyö on antanut minulle todella paljon voimia ja toivoa tulevaisuuteen. Minulla on paljon luottavaisempi mieli asioiden hoitamiseen ja tulevaisuuden kannalta, kun tiedän, että on aina joku, joka voi aidosti tukea minua.”

”Apuja ja vinkkejä elämänhallintaan, tukea muuttamaan elämänsuuntaa!”

”Olen oppinut ottamaan elämäni paremmin haltuun ja uskallan tehdä asioita, joihin en aiemmin ole pystynyt. Olen aloittanut oman itsenäistymiseni ja luotan paremmin siihen, että pärjään elämässä.”

Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista

SOVARI-KYSELYSSÄ NUORIA PYYDETÄÄN kertomaan omin sanoin, miten he kehittäisivät etsivää nuorisotyötä. Näitä vastauksia saatiin yhteensä lähes 900. **Yleisin vastaus on, ettei nuori löydä mitään kehittämistarpeita, koska hän on kokenut etsivän nuorisotyön niin positiivisena.** Useimmat nuoret ovat siis olleet kaikin puolin tyytyväisiä etsivään nuorisotyöhön. Nuorten esille nostamat kehittämiskohteet tuovat kuitenkin tärkeää tietoa etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista. Etsivän nuorisotyön organisaatioille omat Sovari-tulokset ja nuorten kirjoittamat kehittämiskohteet ovat arvokasta palautetta, jota kannattaa hyödyntää oman toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.

Vastaukset osoittavat, että nuoret pitävät etsivää nuorisotyötä tärkeänä ja arvokkaana. Nuoret toivovat sen kuitenkin olevan vielä **näkyvämpää, saavutettavampaa ja toiminnallisempaa.** Kehittämisehdotukset eivät nosta esille suuria muutostarpeita, vaan niissä peräänkuulutetaan mahdollisuuksien laajentamista. Nuoret esittivät kehittämistoiveita etenkin kolmeen keskeiseen teemaan liittyen, joista kaksi ensimmäistä ovat yleisimpiä. Tämän vuoden kyselyssä esille nousseet kehittämistarpeet ovat samansuuntaisia kuin aiemmin:

- 1. Etsivän nuorisotyön markkinoinnin ja tunnettuuden lisääminen**
- 2. Resurssien ja saavutettavuuden vahvistaminen**
- 3. Ryhmätoiminnan ja muun toiminnallisuuden lisääminen**

Etsivän nuorisotyön markkinointi ja tunnettuuden lisääminen

Monet nuoret katsovat, ettei etsivä nuorisotyö ole vielä riittävän tunnettua. Heidän mukaansa nykyistä useampi nuori voisi hyötyä etsivän nuorisotyön tuesta. **Merkittävä osa nuorista nostaa esille, että etsivän nuorisotyön viestintää ja näkyvyyttä pitäisi lisätä, jotta yhä useampi nuori osaisi hakeutua etsivän nuorisotyön piiriin.** Tämän nähdään edellyttävän aktiivista viestintää oikeissa kanavissa.

Osa nosti esille myös sidosryhmien tietämyksen lisäämisen. Nuoret eivät ole aina tiedneet, mistä on kyse tai miten palvelua lähestytään. Monet vastauksista liittyvät myös saavutettavuuden lisäämiseen: palveluun hakeutumisen tulisi olla mahdollisimman helppoa.

”Palvelua tulisi mainostaa enemmän, jotta nuoret ovat enemmän tietoisia kyseisestä palvelusta.”

”Tehdä se näkyvämmäksi, niin että tarvitsevat löytävät avun paremmin.”

”Toivoisin vaan parempaa ohjausta esim. miepän puolelta, kun kertovat etsivän nuorisotyön palveluista. Muistelen, että palvelusta olisi ehkä mainittu, mutta se mitä etsivät tekee, jätettiin niin avonaiseksi, että oli hankala tietää, olisiko se oman kuntoutumisen kannalta hyvä vaihtoehto. Ja siksi en päätenyt etsivien piiriin vasta kun nyt pitkän ajan jälkeen.”

”Enemmän näkyvyyttä ja tilaisuuksia päästä mukaan helposti.”

”Markkinoida enemmän somessa, tehdä lähestyminen helpoksi. Esim. ”Paina nappia, jätä yhteystiedot ja otamme yhteyttä”. Teininä puhuminen aikuisille on jännittävää ja ujostuttaa, niin asiain pariin, sekä enemmän helposti saatavaa tietoa nuorille, olisi mielestäni tosi hyvä asia.”

Resurssien ja saavutettavuuden vahvistaminen

Suuri osa nuorista toivoo, että etsivä nuorisotyö olisi paremmin tavoitettavissa – ajallisesti, alueellisesti ja viestinnän keinoin. Tämä edellyttää lisäresursseja, kuten työntekijöitä, aikaa ja rahoitusta, minkä nuoret myös tuovat esille. Nuoret siis tunnistavat toiminnan resurssitarpeet ja työn vaativuuden, mikä kertoo vahvasta arvostuksesta. Osa toi myös suoraan esille, ettei etsivästä nuorisotyöstä saa leikata.

Nuorten toiveet liittyvät ennen kaikkea palvelun pysyvyyteen, näkyvyyteen ja joustavaan saatavuuteen. Nuoret toivovat enemmän etsiviä nuorisotyöntekijöitä ja lisää aikaa heidän kanssaan, niin tiheydeltään kuin kestoaltaan. Nuorten vastauksissa toistuukin toive ”enemmän aikaa ja enemmän etsiviä”. Osa toivoi tiiviimpää yhteydenpitoa ja monipuolisempaa toimintaa. Nuoret kokevat etsivän nuorisotyön tärkeäksi, mutta huomaavat resurssien olevan rajalliset. He myös toivovat, että palvelu kattaisi kaikki apua tarvitsevat nuoret. Lisäksi etsivää toivotaan myös laajemmin mukaan kouluihin ja erilaisiin tapahtumiin. Tämän nähtäisiin mahdollavan kynnystä tutustua toimintaan. Moni nuori toivoo, että etsivä olisi käytettävissä useammin – myös iltaisin ja viikonloppuisin. Etsivän tavoitettavuus saisi olla vielä nykyistä helpompaa ja monikanavaisempaa.

Myös etsivien pienempi vaihtuvuus nostettiin esille: vaihtuvuus tuo epäyhtenäisyyttä nuorten saamaan palveluun. Uuden työntekijän kanssa yhteistyön aloittaminen on monille nuorille vaikeaa. Nuorten näkemysten perusteella vahvempien resurssien turvin voitaisiin lisätä etsivän nuorisotyön saavutettavuutta ja palvelun

joustavuutta. Tämä on erityisen tärkeää haavoittuvassa asemassa olevien nuorten tavoittamisen ja pitkäjänteisen tukemisen kohdalla.

Nuorten avoimissa vastauksissa nousee esille, että he arvostavat, kun heitä kohdataan yksilöllisesti ja heidän tilanteeseensa paneudutaan. Arvostava kohtaaminen ja yksilöllisyys on etsivän työn vahvuus. **Osa nuorista kaipaa vielä enemmän ohjausta, vaihtoehtojen esittelyä ja arjen tukemista.** Tämä kytkeytyy myös muiden palveluiden, kuten mielenterveyspalveluiden saatavuuteen. Haavoittuvassa tilanteessa olevat nuoret hyötyvät pitkäjänteisestä, pysyvästä, kokonaisvaltaisesta ja rinnalla kulkevasta tuesta. Etsivät nuorisotyöntekijät myös tukevat nuoria tilanteissa, joissa heillä on tarve esimerkiksi mielenterveyspalveluille, mutta jonot ja odotusajat ovat pitkiä.

”Enemmän työntekijöitä”

”Olisi mukavaa, jos etsivällä olisi vielä enemmän aikaa, välillä tuntuu, että tapaamisajat ovat kortilla.”

”Minun mielestäni heillä voisi olla enemmän aikaa nuorten kanssa ja heitä voisi olla ehkä enemmän, että aikaa riittäisi paremmin kaikille ja kaikki saisivat mahdollisimman paljon apua asioihinsa ja murheisiinsa, koska itse olen saanut paljon apua nuorisotyöntekijöiltä.”

”Voisi ottaa useammin yhteyttä.”

”Ehkä enemmän olisin kaivannut konkreettisempaa tukiapua esim. yhteistä ruoanlaittoa ja apua / ratkaisuehdotuksia, miten jaksaa hoitaa siivousta ym. kotitöitä paremmin.”

”Vähempi vaihtuvuus työntekijöissä. Aikanani (vuodessa) on ollut kolme työntekijää.”

”Lisää määrärahoja! Etsivät ovat tärkeitä ja nyt jos leikataan tästä, niin vaikutukset ovat tulevaisuudessa vain kielteisiä. Nuorissa se tulevaisuus on.”

Ryhmätoiminnan ja muun toiminnallisuuden lisääminen

Pienempi, mutta silti merkittävä joukko nuoria toivoo nykyistä enemmän yhteistä tekemistä muiden nuorten kanssa. Nuoret peräänkuuluttavat erityisesti ryhmätoimintaa sekä retkiä, leirejä ja harrastamista. Yhdessäolo ja toiminnallisuus koetaan tärkeäksi osaksi etsivän työn arvoa, ja monet toivovat lisää tutustumista muihin nuoriin. Toiminnan järjestäminen on resurssikysymys. Osallistava, mielekäs tekeminen voi kuitenkin vahvistaa nuorten sitoutumista toimintaan ja ryhmätoiminnalla voidaan lisätä nuorten mahdollisuuksia löytää uusia ystäviä, ja näin vähentää heidän laajasti kokemaansa yksinäisyyttä. Sillä tuetaan myös koettua yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja osallisuutta. Mielekäs yhteinen tekeminen tarjoaa vertaistukea ja voi olla monelle nuorelle tärkeä askel eteenpäin.

”Lisää ryhmätoimintaa.”

”Saada nuorisoryhmätoimintaa toteutettua enemmän ja isommalla porukalla, jotta nuoret saisivat enemmän sosiaalisia kanssakäymisiä muiden nuorten kanssa.”

”Lisää retkiä, esim. kulttuuritapahtumiin ja museoihin.”

”Varmistaa, että kaikki nuoret pääsevät tapamaan etsiviä niin usein tai harvoin kuin haluavat ja leirejä tai muita aktiviteetteja olisi mukava, jos järjestettäisiin hieman useammin.”

”Mahdollisuus päästä kokeilemaan esim. harrastuksia.”

”Mielestäni myös pikkupaikkakunnilla tulisi järjestää nuorten leirejä. Isommalla paikkakunnalla asuessani pääsin etsivän nuorisotyön kautta esimerkiksi Pikku-Syötteelle muistaakseni viikon leirille. Siellä oli koiravaljakkoajelua, lumikenkäilyä ja vaikka mitä muuta hauskaa. Sain uusia kokemuksia, ystäviä, iloa ja vaihtelua elämääni. Pienemmällä paikkakunnalla ei ole kovin paljon erilaisia tapahtumia. Ja panostaisin yhteisöllisyyteen.”

Etsivä nuorisotyöntekijä on tärkeä rinnalla kulkija

Sovari-tulosten perusteella etsivän nuorisotyön keskeiset periaatteet toteutuvat hyvin. Etsivä nuorisotyö saa nuorilta erittäin myönteiset arviot ja se vastaa nuorten tarpeisiin. Sovari-tulosten mukaan etsivä nuorisotyö on yleisesti hyvällä tai erinomaisella tasolla ja nuoret ovat hyvin tyytyväisiä siihen.

Laadukas palvelu mahdollistaa nuorten tuensaannin sekä etenemisen monissa käytännön asioissa ja omalla polullaan. **Etsivän nuorisotyön myötä nuorten sosiaalinen vahvistuminen on merkittävää. Se tarkoittaa nuorten hyvinvoinnin, toimijuuden ja osallisuuden vahvistumista omassa elämässään. Se myös tukee nuorten kouluttautumista ja työllistymistä.**

On tärkeää ylläpitää etsivän nuorisotyön laatutasoa, huolehtia riittävästä työntekijäresursseista ja vahvistaa ammattilaisten osaamista. Nuorten tilanteet vaihtelevat suuresti ja tuentarpeet ovat moninaiset. Tämä haastaa etsivää nuorisotyöntekijää: häneltä edellytetään laajaa ymmärrystä nuorten tukemisesta heidän yksilöllisissä elämäntilanteissaan. **On tärkeää kuulla nuorten näkemyksiä palvelun kehittämiseksi ja varmistaa laadukas etsivä nuorisotyö myös tulevaisuudessa.** Etsivä nuorisotyöntekijä on monelle nuorelle tärkeä rinnalla kulkija ja tuki vaikeissa elämäntilanteissa.

”Sain vinkin etsivään yhteydenottamisesta TE-toimistolta. Etsivä nuorisotyö oli ensimmäinen askel vaikean elämäntilanteen yli pääsemisessä. Olin jumissa kotona, masentunut ja neuvoton jäätyäni tauolle opinnoista ja olleeni puoli vuotta toimeentulotuen varassa. Sain keskusteltua tilanteestani, hoidettua Kela-asioita ja pääsin liikkeelle kotoani sovittuihin tapaamisiin tullessani. Nuorisotyöntekijä tuli mukaan tutustumisille, kun etsin matalan kynnyksen päivätoimintaa ennen työkokeiluun pääsyä. Vinkki työkokeilupaikasta tuli nuorisotyöntekijältä. Siitä olen pohjattoman kiitollinen, sillä työkokeilupaikka oli erinomainen. Myös sosiaalitoimeen otimme yhteyttä etsivän kanssa. Olen päässyt todella paljon eteenpäin, ja vaikka tapaamisia on ollut palveluiden löydettyä vähemmän, etsivä on ottanut yhteyttä ja kysynyt kuulumisia. Elämällä on syksyn aikana löytynyt rytmi ja olen päässyt kiinni omien asioiden hoitamiseen itsenäisesti.”

Sovariin vastanneet nuoret

- Sovari 2024 -kyselyyn vastasi yhteensä 2 819 etsivän nuorisotyön piirissä ollutta nuorta.
- Sovarin peruskyselyyn vastasi 1 928 nuorta ja lyhennettyyn EASY-kyselyyn 891 nuorta.
- Vastanneista naisia oli 50 %, miehiä 39 % ja 10 % oli muunsukupuolisia tai ei halunnut määritellä sukupuoltaan.
- Valtaosa vastanneista oli 21–25-vuotiaita (43 %) ja 16–20-vuotiaita (39 %). 26–28-vuotiaita 14 %.
- Elämäntilanteiden osalta vastanneista oli eniten opiskelijoita (27 %) ja työttömiä (25 %). Työpajalla tai kuntouttavassa työtoiminnassa käyviä oli 14 %, sairaana tai eläkkeellä olevia oli yhteensä 13 % ja työssäkäyviä oli 12 %.
- Vastanneista valtaosa oli etsivän nuorisotyöntekijän kanssa yhteydessä joka toinen viikko (18 %) tai kerran kuukaudessa (18 %). Kerran viikossa yhteydessä oli 14 %, sitä harvemmin 11 % ja sitä useammin 6 %.
- Suurin osa vastanneista (35 %) oli ollut etsivän nuorisotyöntekijän kanssa ensimmäisen kerran yhteydessä alle 6 kk sitten, 24 % 6 kk–1 vuosi sitten, 19 % yli 1 vuotta – 2 vuotta sitten ja 13 % yli 3 vuotta sitten.